

MESEČEV KORAK
SA
AJNŠTAJNOM

DŽOŠUA FOER

MESEČEV KORAK
SA
AJNŠTAJNOM

.....

Umetnost i nauka
pamćenja

Preveo s engleskog
Dragan Stevanović

Za Dinu: Sve.

SADRŽAJ

PRVO POGЛАVLJE NAJPAMETNIJEG ČOVEKA JE TEŠKO NAĆI	11
DRUGO POGЛАVLJE ČOVEK KOJI JE PREVIŠE PAMTIO	27
TREĆE POGЛАVLJE STRUČNJAK ZA STRUČNJAKE	51
ČETVRTO POGЛАVLJE NAJZABORAVNIJI ČOVEK NA SVETU	69
PETO POGЛАVLJE MEMORIJSKA PALATA	87
ŠESTO POGЛАVLJE KAKO ZAPAMTITI PESMICU	103
SEDMO POGЛАVLJE KRAJ ZABORAVLJANJA	129
OSMO POGЛАVLJE DOVOLJNA GRANICA	151
DEVETO POGЛАVLJE TALENTOVANIH DESETORO	173

DESETO POGLAVLJE	
MALI KIŠNI ČOVEK U SVAKOM OD NAS	193

JEDANAESTO POGLAVLJE	
AMERIČKO PRVENSTVO U PAMĆENJU	217

EPILOG	235
--------	-----

ZASLUGE	247
---------	-----

NAPOMENE	249
----------	-----

LITERATURA	263
------------	-----

Niko nije preživeo, osim njega

Rodbina, koja je pristigla na mesto gde se svečana sala iz 5. veka p.n.e. urušila, kopala je po ruševinama tražeći ostatke svojih najbližih: prstenje, sandale, bilo šta po čemu bi prepoznali svoje bližnje i dostojno ih sahranili.

Nekoliko minuta pre toga, grčki pesnik Simonida sa Ceosa ustao je da izrecituje odu posvećenu Skopasu, veleposedniku iz Tesalije. Tek što je završio i seo, glasnik ga kucnu po ramenu. Napolju su ga čekala dva mladića na konjima. Morali su da mu nešto kažu i da požure dalje. Ustao je ponovo i izašao napolje. Tek što je prešao prag, krov sale se gromoglasno srušio pretvorivši se u krhotine mermera i prašinu.

Posmatrao je ruševine i zakopana tela pred sobom. Vazduh ispunjen bučnim smehom samo do pre par trenutaka, postao je zagušljiv i tih. Spasioci su užurbano kopali po urušenoj zgradi. Leševi, koje su izvlačili iz ostataka građevine, bili su unakaženi do neprepoznatljivosti. Niko nije mogao sa sigurnošću da kaže ko je sve bio unutra. Tragedije su se nastavljale jedna na drugu.

Zatim se desilo nešto izuzetno, nešto što će zauvek promeniti način na koji ljudi misle o svom pamćenju. Simonida je zaboravio na sav užas u kojem se nalazio i u svom umu je vratio vreme unazad. Mermerni stubovi su opet bili tu, a rasparčani ostaci frizova su se ponovo poređali u vazduhu. Razasute krhotine keramike opet su bile činije. Iverice, koje su štrčale iz ruševina, preobrazile su se u trpezarijski sto. Još uvek ni blizu predstojeće katastrofe, Simonida je bacio pogled na sve goste i njihova mesta tokom večere. Video je Skopasa kako se smeje u začelju stola, još jednog pesnika koji je sedeo prekoputa njega i umakao hleb u ostatke svoje večere, a tu je bio i veleposednik sa podrugljivim osmehom. Simonida se okrenuo ka prozoru i ugledao dvojicu glasonoša koji su se približavali kao da nose neku važnu vest.

Simonida je otvorio oči. Uzeo je za ruku svakog od prestrašenih srodnika nastradalih i vodio ih jednog za drugim, pažljivo koračajući preko ruševina, do mesta gde su njihovi bližnji sedeli.

Kako legenda kaže, u tom trenutku je rođena umetnost pamćenja.